

A volt vármegyeháza 100 éve a közbirtokosságé A város sohasem volt tulajdonos

Fotó: Nagy Tibor

A marosvásárhelyi Bolyai utca 5. szám alatti ingatlan, az egykori vármegyeháza az utóbbi napokban vita tárgyát képezte: kié is az ingatlan, ki formálhat jogot rá? Néhány éve felmerült, hogy a marosvásárhelyi önkormányzat cserébe engedje át a Református Kollégium szomszédságában levő épületet a református egyháznak – iskolai rendeltetésre – egy másik ingatlan, a

Forradalom utcai Makariás-ház fejében. A csere nem jöhetett létre, már csak azért sem, mert az ingatlan nincs a város tulajdonában. Az épület helyzetének a közvélemény előtt való tisztázása érdekében az illetékest, a szovátai székhelyű Maros Közbirtokosság elnökét, Péter Ferencet kérdeztük.

Mezey Sarolta

– Sajnálatosnak tartom, amit egyes marosvásárhelyi sajtótermékekben megfogalmaztak, az évtized vagy az évszázad átverésének nevezhetem. Egyes politikai tényezők próbálták félrevezetni a közvéleményt a Bolyai utca 5. szám alatti ingatlannal kapcsolatban. Az ingatlan esetében nem történt semmilyen változás azon kívül, hogy helyesbítettek a telekkönyvben. Az ingatlan száz éve a közbirtokosság tulajdonában

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
idejében
megújítani
előfizetését!
Ha előfizet,
biztosan
kézhez kapja,
féláron!

Új szívkörház épül Marosvásárhelyen

Első helyre sorolták az Országos Helyreállítási Alapból (PNRR) megépítendő új kórházak jegyzékén a marosvásárhelyi szívkörházat, így a 105 millió eurós beruházás keretében korszerű, jól felszerelt egészségügyi intézmény épül (2026-ig) a megyei sürgősségi kórház szomszédságában.

4.

Megyeszékhelyi festők alkotásai a Várgalériában

Dr. Madaras Sándor idegsebész főorvos, műgyűjtő a január 1-jén megnyílt művelődési központ első vendégeként gazdag kollekciójából marosvásárhelyi kötődésű képzőművészek 73 alkotását állította ki a Várgalériában.

17.

Országjáráson a Bekecs

Múlt héten több magyarországi helyszínen játszott a nyáradszeredai Bekecs Néptáncszínház, a fellépéseket a Déryné program támogatta.

17.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Az Optika Optofarm újabb akciót hirdet minden

nyugdíjas ügyfele számára:

50%-os kedvezménnyel

kaphatók a közellátó műanyag monofokális lencsék
2023. január 31-ig a marosvásárhelyi Köztársaság tér 5.
és Dózsa György utca 64–68. szám alatti üzletekben.

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a **0265-212-304-es telefonszámot!**

Aktuális

Nyugati számparádé

Benedek István

Elég nagy kár, hogy a gazdasági viszonylatú statisztikai adatok jelentős része nincs köszönő viszonyban a hétköznapi tapasztalható valósággal. A brüsszeli számvarázslók minapi adatai szerint az egy főre eső bruttó nemzeti össztermék részben (GDP) számolva szép hazánk behozta az uniós átlaghoz viszonyított lemaradásának a kétharmadát az utóbbi húsz év alatt. Ez papíron szép, de a mindennapi életszínvonalban nehéz észlelni.

A számok ugyan nem hazudnak, de vissza lehet velük élni, és ebben az esetben nagyon hamis képet festenek a valóságról. Ugye a statisztikusok az adatokat fejlesztési régiókra bontották le, és e számok szerint a fővárost és környékét magába foglaló régióban az egy főre eső GDP magasabb, mint a svájci országos átlag, az uniós átlagnak is a 163 százalékára rúg. Ennek alapján a tájékozatlan nyugati ember képes azt hinni, hogy itt tényleg felzárkóztunk a Nyugathoz, aztán a röptérről a vasúti pályaudvarra guruló szerelvény ablakán kibambulva azt hiszi, hogy Kusturica-filmdíszletet lát az üvegen túl, miközben a látkép a regáti rögválóság a maga meztelen bájában. A számokban ott rejlik a trükk, hogy a nagy cégek központi székhelyei szinte kivétel nélkül a fővárosban vannak bejegyezve, és ott is fizetik be az adóikat. Papíron tehát ott keletkezik az összes nyereségük, miközben az üzletmenetük az egész országban zajlik. Sok adóból pedig szép statisztikát lehet hamisítani.

(Folytatás a 3. oldalon)

CCCCC.CCCCC

JANUÁR

27., péntek

A Nap kel

7 óra 52 perckor,

lenyugszik

17 óra 19 perckor.

Az év 27. napja,

hátravan 338 nap.

*Isten éltesse!

Ma ANGELIKA és ANGÉLA, holnap KÁROLY és KAROLA napja.

KÁROLY: vagy a germán Karlból ered, vagy régi magyar személynév, amelynek jelentése: karvaly, turulmadár.

KAROLA: a Károly név női alakja.

IDŐJÁRÁS

Többnyire felhős

Hőmérséklet:

max. 3 °C

min. 0 °C

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2023. január 26.

1 EUR	4,8858
1 USD	4,4803
100 HUF	1,2576
1 g ARANY	279,0697

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

	44, 19, 14, 2, 20 + 11	NOROC PLUS: 8 2 1 7 5 8
	28, 8, 6, 35, 4, 22	SUPER NOROC: 6 9 9 1 4 7
	49, 42, 34, 28, 11, 37	NOROC: 0 3 9 8 9 5 5

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében:

Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Petry kolbásztöltő fesztivál

Február 11-én a hatodik alkalommal tartják meg a Petry kolbásztöltő fesztivált a kelementelki Simén-kúria udvarán. A versenyre legkevesebb ötfős csapatok jelentkezését várják február 3-ig. A benevezési díj ellenében a szervezők biztosítják a sörátor alatti helyet, egy kétméteres asztalt, padokat, faszenes sütőt. A csapatok kedvezményes áron (250 lej) igényelhetnek alapanyagcsomagot (7 kg sertés-lapocka, 3 kg szalonna és 20 m bél). A feldolgozáshoz szükséges kellékeket (kézi daráló, töltő, fűszerek, kések, vágódeszka, edények, abrosz stb.) a csapatoknak kell vinniük. A benevező csapatok számára szükséges a kötény, sapka vagy kendő, dekoráció a tálaláshoz, hiszen a zsűri a csapatot és a tálalást is értékeli majd, ugyanakkor a csapatot lehet bővíteni szurkolókkal. Jelentkezni és bővebb információt kérni a jelentkezési feltételekről a marketing@petry.ro e-mail-címen vagy a 0735-206-265-ös telefonszámon.

Nyomkereső túra

Január 29-én, vasárnap hagyományos nyomkereső túrát szervez az Erdélyi Kárpát-Egyesület Marosszéki Osztálya. A kirándulók 10 órakor találkoznak a Kishegyszőlő utca bejáratánál. Innen a következő utvonalat járják be: Csereerdő – Vácmány-tető – Bodon – Kishegyszőlő fölötti kilátó, majd vissza a kiindulóponthoz. A túra hossza 13-14 km, időtartama 6-7 óra, pihenőkkel együtt. A Vácmány-tető szomszédságában nagyobb pihenő lesz, ahol szalonnát, kolbászt lehet sütni, enni. Az előrejelzés szerint hideg idő lesz, így arra kéri a résztvevőket, hogy öltözzenek melegen, rétegesen. Érdeklődni, jelentkezni a 0755-052-774-es telefonszámon lehet.

Vigyázat! Hamis e-mailek!

A Maros Megyei Rendőrség felhívja a figyelmet, hogy az Adó- és Pénzügyi Hivatal (ANAF) nevében csalók hamis elektronikus leveleket küldenek, amiben arra kéri az embereket, hogy nyissanak meg bizonyos oldalakat, ahol személyes adatokat kérnek. Ezek nem hivatalos oldalak, az internetes bűnözők arra használják őket, hogy hozzáférjenek a felhasználók adataihoz, amivel feltörhetik a bankszámlát is. Továbbá a rendőrség figyelmeztet, hogy hagyják figyelmen kívül a rendőrség és az Interpol (Poliția Interpol) nevében e-mailben küldött idézőt (citație) arra vonatkozóan, hogy feltételezett informatikai bűnözés, akár gyermekpornográfia miatt magyarázattal szolgáljanak. Ne adjanak meg címet, semmilyen információt, ne nyissák meg a csatolmányokat, ne kezdjenek párbeszédet az álrendőrbiztossal (inspector). Sem a pénzügyi hivatal, sem a rendőrség nem interneten veszi fel a kapcsolatot az állampolgárokkal.

Hírszerkesztő: Vajda György

Megjelent a Helikon második januári lapszáma

„ereszkedjél te is”
2023 02

Megjelent a Helikon második januári, 2023/2-es lapszáma, amelyet Wirth Imre *A név kátyú, vaddisznódagonya, omladék, szerelem* című prózasorozatainak 29. része nyit, vezércikket Horváth Benji közöl.

Interjú Fehér Imola közöl Lackfi János költővel, íróval, *Pedig az is* című versének kíséretében. Verset közöl továbbá Balázs K. Attila, prózát Bánki Zsolt és Csender Levente, esszét Mózes Huba és Száz Pál. Mary Oliver versei André Ferenc fordításában jelennek meg.

A Pavilion 420-ban Bánóczi Beáta és Tóth Norbert versei, Hermán Dániel prózája, valamint Cosmin Perța *Megkésett zsoltárok* című ciklusának versei olvashatók, amelyeket André Ferenc fordított.

A Képalában Száraz Miklós György *Az ajtó végig nyitva volt* című prózája olvasható.

A Kinematográfban Farkas Boglárka Angéla ír Steven Spielberg *A Fabelman család* című filmjéről, a Theátrumban Stan Lilla-Alíz színikritikája olvasható a Temesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színház *BÁNK* című előadásáról.

Kritikát Borsos J. Gyöngyi közöl Vári Attila *Tejűveg mozi* című kötetéről, fülszöveget Dimény Patrícia jegyez Ferdinandy György *Szól a kakas és Tambó. Rövidprózák, jegyzetek* című kötetéről.

Az Amplitúdóban Jakabffy Tamás *Példaul forró szonáta a berlini bordélyból* című rövid zeneesszéje olvasható, az Artefaktumban Kányádi Iréne ír a 7. Székelyföldi Grafikai Biennálé anyagairól, amelyekkel a jelenlegi lapszámot illusztrálták.

Román és magyar futballbajnoki mérkőzések a televízióban

Január 27., péntek:

- * 20.00 óra: Kolozsvári FCU – Bukaresti Rapid 1923 (Szuperliga, 23. forduló)

Január 28., szombat:

- * 14.30 óra: Aradi UTA – CS Mioveni (Szuperliga, 23. forduló)
- * 15.30 óra: Kisvárdai Master Good – Paks FC (NB I, 17. forduló)
- * 17.00 óra: Petrolul 52 Ploiești – Chindia Târgoviște (Szuperliga, 23. forduló)
- * 18.00 óra: Debreceni VSC – Zalaegerszegi TE FC (NB I, 17. forduló)

Január 29., vasárnap:

- * 13.30 óra: Campionii FC Argeș Pitesti – Botosáni FC (Szuperliga, 23. forduló)
- * 14.00 óra: Mezőkövesd Zsóry FC – Puskás Akadémia FC (NB I, 17. forduló)
- * 16.00 óra: Sepsiszentgyörgyi Seps OSK – FC Universitatea 1948 Craiova (Szuperliga, 23. forduló)

- * 20.00 óra: CSU Craiova – Nagyszebeni Hermannstadt (Szuperliga, 23. forduló)
- * 20.30 óra: Ferencvárosi TC – Vasas FC (NB I, 17. forduló)

Január 30., hétfő:

- * 20.00 óra: FC Voluntari – Kolozsvári CFR 1907 (Szuperliga, 23. forduló)

A román bajnoki mérkőzéseket a DigiSport, a Prima Sport és az Orange Sport televízió, a magyar NB I találkozóit az M4 Sport/+ televízió közvetíti.

11. Agrárakadémia

Az RMDSZ Maros megyei szervezete és a Maros Megyei Ifjúsági Egyeztető Tanács (MIET) február 3-án, pénteken 9.30-tól a kelementelki kultúrotthonban szervezi meg a 11. Agrárakadémiát, ahol a gazdákat az idej mezőgazdasági újdonságokról tájékoztatják. Szó lesz az állattenyésztésről, a várható mezőgazdasági pályázatokról, támogatásokról, az erdőgazdálkodásról, a környezetvédelemről, a vadkárok megtérítéséről és a mezőgazdaságot érintő egyéb aktuálpolitikai kérdésekről is. Többek között jelen lesz Tánczos Barna környezetvédelmi, vízügyi és erdőgazdálkodási miniszter, dr. Barabási Antal Szabolcs mezőgazdasági és vidékfejlesztési államtitkár.

RENDEZVÉNYEK

Medvenap az állatkertben

Február 2-án 12 órakor a marosvásárhelyi állatkertben a medvék kifutója előtt medvenapot tartanak. A hagyomány szerint a medve minden évben február 2-án jön ki a barlangból. A népi jóslás szerint amennyiben ilyenkor süt a nap, és a medve meglátja az árnyékát, megjed, és viszsza megy a barlangba még negyven napra, ugyanis még annyit fog tartani a tél. Azonban, ha nem látja meg az árnyékát, kint marad, jelezve ezzel, hogy hamarosan véget ér a tél. Az idén az időjárás eltért az előző években megszokottól. Hogy miként reagálnak erre a medvék? Érvényes-e a jóslás? Megtudhatják mindazok, akik részt vesznek a rendezvényen, amelyre elsősorban kisiskolás és óvodás csoportokat várnak.

Könyvbemutató Örményországról

Február 1-jén 18 órától a Bolyai téri unitárius egyházközség Dersi János termében (Bolyai tér 13. szám) bemutatják Dájbukát Borbély László Örményország című útikalauzát, amely 2022-ben a jereváni Armav kiadónál jelent meg. Dájbukát Borbély László Szamosújváron született örmény családban. 2009-ben települt ki Örményországba. Örmény nyelvből és irodalomból szerzett mesteri fokozatot Jerevánban. Jelenleg a tekintélyes Matenadaran kéziratár és múzeum kutatójaként dolgozik, szabadidejében idegenvezetéssel foglalkozik. A szerzővel az aktuális örményországi és kaukázusi helyzetről is beszélget majd Puskás Attila, a Marosvásárhelyi Örmény – Magyar Kulturális Egyesület elnöke.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasag.ro **E-mail:** nepujasag@e-nepujasag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Fiataloknak szánt lakásokat adtak át Dicsőszentmártonban

Huszonhárom, fiataloknak szánt lakást épített és adott át a fejlesztési minisztérium alárendeltségében működő Országos Lakásügynökség (ANL) Dicsőszentmártonban – jelentette be Cseke Attila RMDSZ-es fejlesztési miniszter.

„Kis jövedelmű fiataloknak, családoknak segítünk ezzel a beruházással. Országszerte építünk ANL-lakásokat, és a helyreállítási alapból további 5.000 család számára biztosítunk energiatakarékos, környezetbarát otthonokat” – nyilatkozta Cseke Attila.

Jelentősen nőtt az energiaszolgáltatók elleni panaszok száma

Több mint 39 ezer panaszt jegyeztek be tavaly az áram- és gázzszolgáltatók ellen az energetikai szabályozó hatóságnál (ANRE), 64 százalékkal többet, mint egy évvel korábban.

A hatóság csütörtöki közleménye szerint a panaszok túlnyomó többsége az energiaszámlákra, a mérőórák leolvasására, illetve ennek elmulasztására, az árkompenzációról és árkorlátozásról szóló kormányzati intézkedések alkalmazására vonatkozott.

Az ANRE a panaszok nyomán 2776 szabálysértést állapított meg és 37,2 millió lej értékben szabott ki bírságot a szolgáltatókra.

Az áramszolgáltatóknál észlelt, 25,7 millió lejes pénzbüntetéssel szankcionált 2371 kihágásnál első helyen említi a hatóság közleménye a villanyórák rendszeres leolvasásának elmulasztását, és a villanyszámlák – a fogyasztók szerint valótlan – becslésekre alapozó kiállítását.

A háromemeletes, új épületben négy egyszobás, 18 kétszobás és egy háromszobás lakás van, a fejlesztési szaktárca 4,2 millió lej finanszírozást biztosított a beruházásra.

Cseke Attila elmondta: Dicsőszentmártonban létezik már további 25 ilyen lakás, Maros megyében pedig összesen 1.129 fiataloknak szánt ANL-lakás épült: 355 Marosvásárhelyen, 304 Segesváron, 76 Ludason, 42 Nyárádtőn, 54 Szászrégenben, 97 Radnóton, 20 Marosszentkirályon, 50 Nyárádszeredában, 12 Dánoson, 40 Szovátán stb. *(közlemény)*

Az ANRE korábban jelezte: a gyakori panaszok miatt 2022 decemberében szigorították a szankciókat, és immár akár egymillió lejes bírságot is kiszabhatnak azokra a szolgáltatókra, amelyek nem olvassák le legalább háromhavonként a fogyasztásmérőket.

A második leggyakoribb panasz az volt, hogy a szolgáltatók nem hajlandók szerződést kötni a fogyasztók által újonnan – többnyire kormányzati támogatással – felszerelt napelemekkel termelt villamos energia átvételéről, holott törvény kötelezi őket erre.

A gázzszolgáltatóknál 405 kihágásért 11,5 millió lejnyi bírságot szabott ki a szabályozó hatóság, többnyire a szolgáltatás bevezetésével kapcsolatos törvényi előírások megszegése és kisebb mértékben a számlázással kapcsolatos panaszok miatt. *(MTI)*

A posta elkezdte az energiakártyák nyomtatását

Elkezdték az energiaszámlák kifizetésére használható úgynevezett „energiakártyák” nyomtatását, amelyeket február 1-je és 28-a között osztanak majd ki a kedvezményezetteknek a Román Posta alkalmazottai.

A Román Posta szerdai közleménye szerint a vállalat nemrég vásárolt nyomtató és borítékoló berendezése a legkorszerűbbek közé tartozik. Ezzel kezdték el szerdán az energiakártyák nyomtatását is, Marcel Boloş uniós beruházásokért és projektekért felelős miniszter jelenlétében. Az eseményen a tárcavezető elmondta, hogy a kártyákat február 20-ától használhatják majd a kedvezményezettek.

A Román Posta vezérigazgatója, Valentin Ştefan emlékeztetett, az összesen 1400 lejes támogatás első 700 lejes részlete február 20-a és június 30-a között, a második részlet 2023

szeptembere és december 31-e között használható majd fel. A folyamat teljes logisztikáját a Román Posta biztosítja, az alkalmazottak megfelelő képzésben részesülnek ehhez – magyarázta.

A támogatással kapcsolatos kérdések megválaszolására létrehoztak egy telefonvonalat is, a 031/9966-os számot hétfőtől péntekig 8 és 20 óra között lehet hívni.

Az energiakártyával bármely postahivatalnál lehet majd energiaszámlát fizetni, vagy a kedvezményezett otthonában, a postás jelenlétében. A befizetés postai utalvánnyal történik, és bizonylatot állítanak ki róla, amelyen szerepelni fog a befizetett összeg, a megmaradt pénzösszeg, illetve a szolgáltató/szolgáltatók, amelynek/amelyeknek fizettek – magyarázta Valentin Ştefan. *(Agerpres)*

A holokauszt áldozatainak nemzetközi emléknapja

Az ENSZ Közgyűlése 2005. november 1-jén nyilvánította január 27-ét a holokauszt áldozatainak nemzetközi emléknapjává, annak emlékére, hogy az auschwitz haláltábor 1945. január 27-én szabadult fel. Az egyhangúlag elfogadott határozat hangsúlyozza „az emlékezés és a tanítás kötelességét”, hogy a jövő nemzedékei megismerjék a hatmillió, túlnyomórészt zsidó áldozatot követelő náci tömeggyilkosságok történetét. Az MTVA Sajtóarchívumának összeállítása:

A hitleri Németország 1942 januárjában tette hivatalos politikává a 11 milliós európai zsidóság megsemmisítését, „a végső megoldást” (Endlösung). A holokausztnak (a görög eredetű szó jelentése „tűzben elégtő áldozat”, héber megfelelője a soá) a zsidók mellett mintegy kétszázezer – a nemzetiszocialisták által szintén alacsonyabb rendűnek nyilvánított – cigány, valamint homoszexuális, testi és szellemi fogyatékos ember is áldozatul esett. A budapesti Holokauszt Emléközpont szerint az európai zsidó holokauszt áldozatainak számát a különféle becslések öt- és hatmillió közé teszik, közülük hozzávetőleg minden tizedik volt magyarországi zsidó, az ő számuk 500-600 ezer közöttire tehető.

Az Auschwitz (lengyel névén Oswiecim) melletti megsemmisítő tábor Lengyelország lerohanása után, 1940-ben létesítette az SS, a nemzetiszocialista párt fegyveres szervezetének parancsnoksága egy régi kaszárnyában, eredetileg lengyel foglyoknak. A kezdetben munkatáborként is működő láger bejárata felett cinikus módon tábla hirdette, hogy „A munka szabaddá tesz” (Arbeit macht frei). A társztáborban és az 1942-ben a közeli Birkenauban (Brzezinka) létrehozott koncentrációs táborban építették fel az első gázkamrákat. Az első áldozatokat 1941 szeptemberében gyilkolták meg ciángázzal (cyklon-B), az iparszerű népirtás 1943 márciusában a holttestek elégetésére szánt négy krematórium üzembe helyezésével kezdődött meg.

Auschwitz-Birkenau az európai zsidóság megsemmisítésének központja lett, az oda érkezők egy idő után már számot

sem kaptak, 70-75 százalékukra azonnali halál várt. A háború végén, amikor már közeledtek a szovjet csapatok, a gázkamrákat felrobbantották, a foglyok zömét legyilkolták vagy gyalogmenetben nyugat felé indították. A tömeggyilkosság bizonyítékait igyekeztek megsemmisíteni, ezért az áldozatok számáról a mai napig sincsenek pontos adatok.

Az auschwitzi múzeum hozzávetőleg 1,3 millióra teszi a haláltáborba deportáltak számát, akik közül mintegy 1,1 millió volt zsidó, de sok lengyel, roma és szovjet hadifogoly is volt köztük, a meggyilkolt, meghalt emberek száma legkevesebb 1,1 millióra tehető. A Magyarországról odahurcolt zsidók száma meghaladta a 430 ezret, közülük 325-330 ezret azonnal kivégeztek a gázkamrákban, mintegy 25 ezren a későbbi szelekciók során veszítették életüket.

A tábor 1945. január 27-én szabadították fel a szovjet Vörös Hadsereg I. Ukrán Frontjának katonái, akik a táborban és az altáborokban mintegy 7500 végsőkéig legyengült foglyot, többségükben nőket és gyerekeket találtak. Az auschwitzi múzeum honlapja azt írja: „Történelmi paradoxon, hogy a náci totalitarizmus foglyainak a sztálini totalitarizmust képviselő katonák hozták el a szabadságot.”

A lengyel parlament 1947-ben törvénnyel hozott létre múzeumot az auschwitzi koncentrációs tábor helyén az áldozatok emlékére. Az auschwitzi haláltábor a holokauszt jelképévé vált, felszabadításának napján, minden évben január 27-én szerte a világon és az auschwitzi kulturális központban is megemlékezést tartanak.

Budapesten a Dohány utcai zsinagóga Emanuel Emlékparkjában áll a Holokauszt áldozatainak emlékfűja, a 2004 óta működő Páva utcai Holokauszt Emlékközpont belső udvarát körülölelő, nyolc méter magas köfalon pedig különleges üvegtáblákra vésvé látható a népirtás magyarországi áldozatainak neve. Az első nemzetközi holokauszt-emléknap rendezvényt Magyarországon 2006-ban tartották. A magyarországi holokauszt-emléknap április 16., mert 1944-ben ezen a napon kezdődött el a magyar zsidók gettókba zsúfolása. *(MTI)*

Ország – világ

Félmilliárd lej gázolaj-támogatásra

A kormány 500 millió lejt különít el idén a gazdáknak járó gázolaj-támogatásra. Nicolae Ciucă miniszterelnök a csütörtöki kormányülés elején bejelentette, hogy a kabinet idén is nyújt támogatást a mezőgazdaságban felhasznált gázolajra. 500 millió lejt különítenek el erre a célra, hogy a gazdák alacsonyabb áron juthassanak hozzá az üzemanyaghoz, és tudják elvégezni a szükséges munkálatokat – magyarázta. A miniszterelnök emlékeztetett, hogy a kormány az Agro IMM Invest és a Rural Invest programok révén is támogatja a gazdákat, illetve további megoldásokat keresnek a terméshozamok és a termelési költség növelésére. Nicolae Ciucă a kormány rövid távú céljai közé sorolta az agrár- és élelmiszer-termékek kereskedelmi hiányának nullára csökkentését. *(Agerpres)*

Új amerikai nagykövet Moszkvában

Megérkezett Moszkvába Lynne Tracy, az Egyesült Államok új oroszországi nagykövete – közölte csütörtökön a Twitteren az amerikai diplomáciai képviselő. Az amerikai szenátus december végén hagyta jóvá a karrierdiplomata Tracy kinevezését. Kinevezéséhez Moszkva még szeptemberben megadta a hozzájárulását. Tracy az első nő, aki valaha is betöltötte ezt a hivatalt. Beszél oroszul, és már korábban is dolgozott Moszkvában: 2014 és 2017 között a nagykövetség helyettes vezetője volt. Tracy a közelmúltig az Egyesült Államok örményországi nagykövete volt, 2012-2014 között Közép-Ázsiáért felelős államtitkár-helyettes, 2010-2011-ben pedig a türkménisztáni diplomáciai misszió helyettes vezetőjeként dolgozott. Az előző oroszországi amerikai nagykövet, John Sullivan feleségének súlyos betegsége és halála miatt távozott szeptemberben idő előtt a posztjáról, amelyet közel három évig töltött be. *(MTI)*

Donald Trump visszatérhet a Facebookra és az Instagramra

Visszaállítja Donald Trump fiókját a Facebook és Instagram közösségi médiumok anyavállalata – közölte a Meta. Nick Clegg, a Meta globális elnöke több amerikai médiumnak nyilatkozva elmondta, hogy a volt elnök esetében letelt a kétéves felfüggesztés, amellyről 2021. január 7-én a washingtoni zavargásokat követően döntöttek. A cég közleménye emellett azt hangsúlyozza, hogy a felfüggesztés visszavonása mellett szól az is, hogy 2021 januárja óta jelentősen csökkent a közbiztonságot érintő kockázat, ugyanakkor az is olvasható, hogy a szabálysértések megelőzésére bizonyos védőkorlátokat vezetnek be a jövőre nézve. Nick Clegg, a Meta globális elnöke a döntés indokaként azt is megemlítette, hogy a közvélemény számára lehetővé kell tenni, hogy értesüljön arról, amit a politikusok mondanak, hogy ennek birtokában a szavazóhelyiségben megalapozott döntés születessen. A cégvezető, aki 2010 és 2015 között a brit kormány miniszterelnök-helyettese volt, hozzátette, hogy ezt követően is közbelépnek majd, amikor a közösségi oldalon megjelenő tartalom a világra nézve világos kockázatot jelent, viszont a közbeszédbe történő beavatkozás korlátját tudatosan magasán határozták meg. *(MTI)*

Nyugati számparádé

(Folytatás az 1. oldalról)

De még az így kozmetikázott adatok mellett is kilóg egy cudar nagy lóláb. Az egy országon belüli GDP-adatok régiós eltéréseit nézve nálunk van a legnagyobb különbség az egész unióban gazdagok és szegények között. Mert az adatokban Svájjal vetekedő fővárosi körzet ellenpólusán található moldvai régió egy főre eső GDP-átlaga alig éri el a központinak az ötödét. Miközben már az uniós csatlakozás előtti támogatási alapok és az integráció után kapott pénznek egy része is azon a címen jött, hogy fel kell zárkóztatni a szegényebbeket a gazdagabbakhoz. A valóságban pont a felzárkóztatásnak az ellenkezője történt, emiatt sem véletlen például az, hogy a fejedelemségek egyesítésének napokban ünnepelt évfordulója alkalmával a szegény vidéken nem tapssal fogadták a kormány generalisszimuszát és szoci szárnységdjét. Nem véletlenül játszott rá a helyzetre a parlamenti aranyíffak társulata sem, nekik a kormányzat minden botlása, legyen akár pillanatnyi, akár hosszú távú, szavazatokat ér.

Ha már hosszú távú trendekre is kitértek az elemzésekben a statisztikusok, hát azt is megjegyezték, hogy az utóbbi húsz év fejlődése során az egy főre eső GDP-adat tekintetében szép hazánk megelőzte például Horvátországot és Litvániát. E két országnak egyenként kevesebb a lakossága annál, mint ahányan tőlünk Nyugatra vándoroltak jobb megélhetésért a nagy fejlődés mellett. A jólét elől való menekülés lenne az új regáti nemzeti sport?

A város sohasem volt tulajdonos

(Folytatás az 1. oldalról)

van, s a telekkönyvben a tulajdonos Marosszéki Közbirtokosság elnevezését Maros Közbirtokosságra javították ki. Ez utóbbi bírósági végzés alapján jogutódja a Marosszéki Közbirtokosságnak. Ennyi történt. Az, amiről beszélnek, hogy valakitől elvették, félrevezetés! Ugyanaz a jogi állapot, ugyanarról az ingatlanról van szó, csak a telekkönyvi bejegyzésnél a jogutód neve jelenik meg – válaszolta kérdésünkre Péter Ferenc, a Maros Közbirtokosság elnöke, majd hozzátette:

– A valóságot eltorzítók egy kormányhatározat alapján összeállított, úgynevezett Fehér könyvet – amely a tisztázatlan tulajdonú ingatlanok leltára – összetévesztik a tulajdonjogot igazoló dokumentummal. A Fehér könyv a kormány által szentesített leltári ív, amely szétválasztotta az állami, a megyei és az önkormányzatok leltáríveit. Ezt a leltárt csak rövid ideig lehetett telekélés ügyében felhasználni, a telekkönyvi hivatal minden esetben kéri a valós telekkönyvi

dokumentumokat, hogy egy ingatlant telekélni lehessen.

Az történt, hogy a város önkormányzata megpróbálta a nevére íratni az ingatlant, de nem tudta, mert a telekkönyvben a bejegyzett tulajdonos a Marosszéki Közbirtokosság volt.

Mielőtt a Bolyai utca 5. szám alatti épülettel bármit is kezdenének – felújítás, korszerűsítés – , a tulajdonjogot kellett tisztázni. Bizonyos személyek kihasználták a lehetőséget, hogy bemocskoljanak helyi vagy megyei vezetőket, ezt nem szeretném kommentálni. Saját húszéves tevékenységüket jellemzik. Hangsúlyozom, semmilyen tulajdonátvétel nem történt, csak a jogi helyzetet sikerült tisztázni. A közeljövőben következnek a beszélgetések a városi önkormányzattal, hogy hogyan lehet ezt az épületet a marosvásárhelyi és a Maros megyei közösség számára hasznosítani.

Felmerült a kérdés: hogyan adhatta bérbe az önkormányzat éveken át az ingatlan helyiségeit, ha nem volt az övé?

Amikor a 964-es kormányhatározat megszületett, 2001-ben az önkormányzatoknak kötelességük lett volna elkészíteni a leltári listákat, amelyeket a jegyzőnek és a polgármesternek kellett volna aláírnia és ellenőriznie, hogy a listán szereplő ingatlanok valóban a város tulajdonában vannak-e vagy sem. Ezt senki nem ellenőrizte. Ez az épület – s valószínűleg még más is – úgy került fel a listára, hogy nem ellenőrizték a tulajdonjogot. A város úgy viselkedett mint tulajdonos. Törvénytelenül olyan tanácsi határozatot hoztak, amelyek bajba hozhattak volna mindenkit, sem a jogi igazgató-ság, sem a jegyző nem tették a dolgukat. Így fordulhatott elő, hogy bérbe adták az épületet. Tudomásomra jutott, hogy az önkormányzat nem tud lépni, nem tud az épületbe beruházni, mert nem az övé. Akkor jogászokkal tisztáztuk a tulajdonjogi helyzetet. 2003-ban bírósági határozat született a jogutódlásról, és tavaly novemberben megtörtént a telekkönyvi bejegyzés – tájékoztatott Péter Ferenc közbirtokossági elnök.

Fotó: Nagy Tibor

Tavaly ezer nyitott szívűtétet végeztek a Sürgősségi Szív-érrendszeri és Transzplantációs Intézetben

Új szívűkórház épűl Marosvásárhelyen

Első helyre sorolták az Országos Helyreállítási Alapból (PNRR) megépítendő új kórházak jegyzékén a marosvásárhelyi szívűkórházat, így a 105 millió eurós beruházás keretében korszerű, jól felszerelt egészségügyi intézmény épűl (2026-ig) a megyei sürgősségi kórház szomszédságában – számoltak be a régóta várt jó hírről szerdai sajtótájékoztatójukon a Sürgősségi Szív-érrendszeri és Transzplantációs Intézet vezetői. Dr. Horațiu Suciú professzor szerint az új szívűkórházra nagy szükség van: egyrészt azért, mert az ország különböző részeiből érkező pácienseket is ellátó intézet rég kinőtte a jelenlegi székhelyét, másrészt Romániában a szív- és érrendszeri betegségek számítanak az elhalálozások fő okának.

Menyhárt Borbála

A Marosvásárhelyi Sürgősségi Szív-érrendszeri és Transzplantációs Intézet szív-érsebészeti klinikájának vezetője, dr. Horațiu Suciú elmondta, az intézetben tavaly ezer nyitott szívűtétet végeztek, és nagyon sok szívinfarktusos beteget kezeltek, ami egyrészt azt jelenti, hogy a szív- és érrendszeri betegségek nagyon sok embert érintenek országszerte, és első helyen állnak az elhalálozáshoz vezető okok kö-

zött – ez nemcsak Romániában van így, hanem mindenütt; másrészt pedig azt bizonyítja, hogy a marosvásárhelyi intézetben teljes körű és komplex tevékenység zajlik, a hét minden napján, a nap 24 órájában végeznek felnőtteknél és gyerekeknél életmentő beavatkozásokat, beleértve a szívűtűtetéseket is. – Gyakorlatilag mi vagyunk az egyetlen olyan központ az országban, amely a szív- és érrendszeri betegségek diagnosztizálásával és kezelésével kapcsolatos tevékenységek teljes skáláját le tudja fedni, még hozzá jó eredményekkel. Távoli megyékből is érkeznek hozzánk páciensek, sürgősségi esetek is, például Hunyad, Vâlcea, Dolj, Temes – jegyezte meg dr. Horațiu Suciú.

A professzor szerint azonban a beavatkozások száma nem elegendő, ezért öröndetes, hogy Marosvásárhelyen az Országos Helyreállítási Alaptól származó 105 millió eurós finanszírozásnak köszönhetően új szívűntézet épűl. Előreláthatólag rövidesen aláírják a finanszírozási szerződést, és ősszel elkezdődhet az építkezés. Az új szívűkórház, amely 2026-ig kell elkészűljön, a Maros Megyei Sürgősségi Kórház közvetlen szomszédságában épűl fel, és egy folyosóval össze lesz kötve az intézménnyel.

Dr. Horațiu Suciú hozzátette, a beruházásnak köszönhetően több műtő, korszerűbb felűletek, eszközök állnak majd a rendelkezűsűkre, ahol a beavatkozásokat sokkal na-

gyobb hatékonysággal tudják majd elvégezni. Az a cél, hogy növeljék a sebészeti beavatkozások számát, ugyanis Romániában mintegy felét végzik el a szükséges szív-érsebészeti beavatkozásoknak. A professzor szerint országos viszonylatban évente 10-12 ezer nyitű szívűtűtetre lenne szükség, ehelyett 6 ezret végeznek összesen az erre szakosodott klinikákon, valamint a magánkórházakban. Mint mondta, nagyon sok páciens nem is jut el a diagnózis felállításáig, nem kapja meg a megfelelő kezelést, emiatt súlyosbodik az állapotuk, sokan életűket veszítik. Ugyanakkor a mindennapi munkájuk során át tapasztalják, hogy nőtt azon páciensek száma, akiknél fiatal korban alakulnak ki szív-érrendszeri bántalmak.

Több kisebb pályázat is folyamatban van

A Marosvásárhelyi Sürgősségi Szív-érrendszeri és Transzplantációs Intézetben tavaly elvégzett beavatkozásokról dr. Mariana Ciorba menedzser számolt be, mint mondta, az elműlt évben három szívűtűtűtetést végeztek, emellett 673 felnőtt és 187 gyerek esett át szív-érrendszeri sebészeti beavatkozásokon. Az intézet szakemberei 48 beavatkozást végeztek velesűzűtűtűtű szívűbetegsűggel világra jött kisgyerekeken, és közel negyszáz akut szívűinfarktusos beteget kezeltek.

A menedzser néhány tavalyi beruházásról, valamint a folyamatban lévő további projektekről is beszá-

molt. Mint mondta, tavaly az Egészsűgűgyi Minisztérium támogatásával beszereztek egy új, digitális röntgengépet, egy performáns angiográfias készüléket és más, a transzplantációkhoz szükséges eszközöket. Kitért arra is, hogy az új szívűkórház építűsét célzó nagyszabűsű projekt mellett további, kisebb beruházásokra is próbálnak finanszírozást szerezni, egyik pályázat a szellűzőrendszer, valamint a műtők korszerűsítűsét célözza, emellett ugyancsak az Országos Helyreállítási Alapnál pályáznak a kórházi fertőzűések megelőzűsét célzó, valamint digitalizációs fejlesztűsekre is – fejtette ki.

Nagyon kevés a donör

A sajtótájékoztatón, újságírói kérdűsekre, a szervűtűtűtetűsekről is szó esett. Ennek kapcsán dr. Suciú

ráműtatott, országos viszonylatban gondot okoz a donörök csekély száma, nagyon gyakori a visszautasítás a potenciális donörök családjainak részéről. Míg 2016-ban évi 250 donör szerepelt a statisztikákban, azóta jelentűs csökkenés tapasztalható. Valószínűleg a járvány is közrejátszott ebben, de jelenleg évi 100 körül mozog a donörök száma. A professzor hozzátette, amikor van egy potenciális donör, akinek a családjá az engedélyét adja a szervek felhasználásához, a várólistákon levő kompatibilis betegek közül a betegségűk súlyossága alapján választanak. Jelenleg a sürgűsségi várólistán mintegy 20 páciens szerepel, de előfordulhat például, hogy mindössze három esetűben egyezik a vércsoport, illetve egyéb paraméterek – részletezte Suciú doktor.

Ötödik helyezűs – ötödik kiadás öt hónap műlva

Rangos európai díjat kapott a Vibe Fesztivál

Nagy-Bodó Szilárd

Az Európai Fesztiválszűvűetség két kategóriában is díjra jelölte a marosvásárhelyi Vibe Fesztivált. Az egyik a legjobb közepes műretű fesztivál, míg a másik a legjobb fiatal szervezőcsapat kategóriájá volt. Utóbbiban sikerűlt elhozni az ötödik helyezűst. *Rűs Konrád Gergely* fesztiválígazgató hatalmas elismerűsként értékelte a díjat.

Elmondta: már az hatalmas siker, hogy jelöltűk a Vibe-ot a díjakra. Az pedig egy külön örűm számukra, hogy a legjobb fiatal szervezőcsapat kategóriában – ahol több mint 70 fesztivál versengett egymással – sikerűlt elhozni az ötödik helyezűst. Rűs Konrád úgy fogalmazott, hogy ez a díj egyben egy nagyon jó visszaigazolás a szakma részéről, hogy az, amit tesznek, kiemelkedű. Azzal már régóta tisztában vannak, kutatják folyamatosan, hogy mi a fesztiválözűk véleményű, de immáron a szakma véleményű is kiderűlt.

A fesztiválígazgató arról is beszűlt, hogy már csak bű öt hónap van hátra a Vibe-ig. Tervszerűen összerakták már a koncepciót, és hamarosan elkezdűk a kivitelezűst. Hamarosan pedig újabb fellépűt is bejelentenek. Továbbá a fesztivál helyszűneit akarják fejleszteni. Az egyik nagy változás az lesz, hogy eddig volt egy nagy és egy kisebb szűnpad a Vibe-on, idén viszont két közel azonos műretű szűnpadot fognak hozni, ezzel is elűrve azt, hogy még tovább növeljűk az előadások szűnvonalát, az idei fesztiválön egy nap alatt két fű magyar fellépű lesz, valamint számos nemzetközi szinten elismert lemezűzűst is meghívnak. Utóbbiak közül egyet már bejelentettek, azonban a következű fellépűk között még lesznek további világsztárok.

– Tavaly, 2022-ben, a Vibe Fesztivál negyedik kiadásán több mint 80.000-en vettek részt, idén – az ötödik kiadásra – pedig a cél az lenne, hogy átlépűjk a 100.000 fűs lélektani határt – mondta Rűs Konrád Gergely. Hozzátette, hogy most már a szervezőcsapat úgy ítűli meg, hogy a Vibe-nak van egy nagyon erűs közössűge, közűnsűge. Vannak, akik még közűpiskolás korukban kezdtek el járni a fesztiválra, és az elműlt években mindig visszatértek újabb barátokkal, ismerűsűkkel. Az imént említett közössűget szeretnűk tovább erűsíteni, hiszen ettűl lesz meg a Vibe megszokott, barátiás hangulata, vélekedett a fesztiválígazgató.

SZÍNES VILÁG

XX. évf. 4. (843.) szám, 2023. január 27., péntek

Erdélyi arcok

Isten szolgálatában az „unitáriusok Rómájában”

Kozma Albert bölöni unitárius lelkész egyszerű, őszinte, becsületes és jó magyar embernek tartja magát, aki igencsak lelkes, és állítása szerint élete végéig hűséges lesz önmagához, az elveihez, az ősei igaz szelleméhez, a népéhez, a hazájához és az egyházához. Imádja a szülőföldet, és Erdélyt annyira szereti, hogy ezt a földet számtalan ígéretes külföldi felajánlás és hívás ellenére sem tudta itthagyni. Ugyanakkor hálás azért, hogy egy jó magyar családba született, olyan szülők és nagyszülők családi közösségébe, ahol a vagyonnak és a hatalmi rangoknak nem volt akkora jelentősége, mint az emberi méltóság és tisztesség megélésének...

Nagy-Bodó Tibor

– Mit kell tudni Kozma Albert unitárius lelkészről?

Lelkészi család első gyermekéként születtem 1967. szeptember 17-én Marosvásárhelyen. Édesapám az időben Székelykál unitárius lelkésze volt. 1970-1974 között Székelymuzsna következett, és ugyanitt jártam ki az óvodát. 1974-ben az erdővidéki Bölönben kezdtem meg az elemi iskolát, majd a Nagy-Homoród menti Recsenyében fejeztem be 1978-ban. Később a székelyudvarhelyi tanítóképzőbe felvételiztem, de a kommunista rendszer idején oda papgyermek nem juthatott be, így a középiskolát a régi I. Számú Ipari Líceumban végeztem el.

Most is hálás vagyok az egykori szigorú tanítóimnak és tanáraimnak, hogy olyan nevelést és tudást kaptam tőlük, amire ma is örömmel tudok visszaemlékezni.

– Hogy emlékszik vissza a gyermekkorára?

– Be kell valljam, hogy gyönyörű gyermekkorom volt, dacára annak, hogy családnak nyugalma nem volt mindig felhőtlen. Édesapámat állandóan megfigyelték. Az, hogy nem lett a kommunista szerv bedolgozója, besúgója, rajtunk és a jövőnk fejlődésén is megmutatkozott. A független, szabad ember akkor sem volt a hatalom képviselőinek ínyére és most sincs. Aki nem adta el a lelkét sem az államnak, sem az ördögnek, attól tartottak, próbálták zaklatni, figyelmeztetni, hogy nem felel meg a hivatalos elvárásoknak. Gyermekéveim alatt, de később is csodáltam édesapámat bátor és erkölcsös kiállásáért. Azok közé a gyermekek közé tartoztam, akik még kaptak igazi nevelést: otthon a családban, a lelkészüktől – minden vallásos élet tiltása ellenére – és az iskolák pedagógusaitól. Tanulásra és munkára neveltek. Időben hozzászoktunk ahhoz, hogy mind a családban, mind a társadalomban mindenkinnek megvan a saját maga helye és a feladata. Az időben nem volt telefon, internet vagy több száz tévécsatorna. Az esti mese után hajnalig megszakították az áramszolgáltatást is, így reggel pihenten keltünk.

Mi magunk kellett kitaláljuk és elkészítsük a játékszereinket, amit becsülni, értékelni tudtunk, és éveken át megőriztünk. De megismertük a természetet és a környező vidéket. Nem érdek-, hanem igazi barátságokat kötöttünk, amelyek mai napig is megmaradtak. Az ünnepek szerények, de igazi ünnepek voltak, és ezek élnek az emlékeztünkben. Megtanultuk, gyakoroltuk

és továbbadtuk a népi ünnepi szokásokat, hagyományokat.

Igaz, nem mehettünk külföldre, de ehelyett megtanultuk értékelni a saját földünket és hazánkat.

– Melyek a legszebb emlékei?

– Az első igazi szép emlékem az, amikor nyolcévesen karácsony negyedik napján Bölönből Recsenyére költöztünk. Már senki nem él azok közül, akik értünk jöttek egy hosszú rakfelületű Bucegi teherautóval. Vagyastól Oklándig szakadt a hó. Egy ember ment a kocsí előtt, hogy mutassa az utat, mi pedig a becsúszástól tartva gyalog kísértük. Recsenyében meleg lakás fogadott.

Itt szokásban volt, hogy május 1-jére a legények nyírfáagat hoztak és raktak a leányos házak kapuja elé. Beleírtuk a nevünk kezdőbetűit a fa törzsébe, és abból a leány tudta, hogy kinek kell himzett zsebkendőt adjon. Ez volt a köszönet jele. Ma is féltve őrzök egy 1978-ban kapott recsenyédi himzett zsebkendőt...

Legszebb emlékeim között él a recsenyédi templom udvara, ahol tavasztól őszig sok gyermektársammal játszottunk, ahol télen szánkóztunk, és emlékszem az édesanyám gyönyörű kerti virágaira, melyek ott nyíltak és illatoztak.

Konfirmálásom után összegyűlt családnak igazi szeretetben és jókedvvel. Édesapám nagyszerűen zongorázott, de olykor előkerült a hegedű és a harmonika is, s úgy telt el az idő, hogy észre se vettük azt, hogy új napra virradtunk.

Következtek a középiskola évei. Osztályunk rövid idő alatt egy nagy családdá alakult, ezt a közösségi érzést a mai napig megőriztük. Az a négy diákév a legszebb emlékekkel indított el engem az életbe.

Székelyudvarhely... Emlékként két eseményt mondok el. Az első a középiskolai ballagásom és az érettségim 1986 júniusában. A második, hogy a jó kicsi magyar város unitárius templomában szenteltek lelkésszé 1996. december 6-án.

Legszebb emlékeim között él ma is bennem a kétéves marosvásárhelyi segédlelkészi szolgálatom minden egyes ünnep- és hétköznapija. A Bolyaiak városának ifjúsága, unitárius és más felekezetű hívei, akik három évtized elmúltával is ugyanazzal a szeretettel fogadnak, ahogy odaérkezésem első napján.

Magyarsáros – hét év, ami összehozott a falu magyar és román lakosságával. Az, ahogyan minden vasárnap és ünnepen lélekkel töltöttük meg a templomot, ahogy köz munkában igaz embertisztelettel fogtak össze a hívek, a kórus- és falutalálkozókat örömmel átítatott találkozásai, a karácsonyi kántálás örömhíre és együtt töltött éjszakái, ahogy összefogással és közös tenni

akarással megtaláltuk és rendbe hoztuk az 1944. szeptember 11-én orosz golyó által kivégzett névtelen magyar honvéd sírját.

És szép emlék a Bölönbe való hazatérésem. Az itt eltöltött 14 év minden küzdelme és sikere, amelyért egykor őseink harcoltak, ma ez a szerep, felelősség és küldetés a miénk.

– Mivel indították lelkészi útjára szülei?

– Lelkész édesapám, egészségügyi asszisztensi állás mellett önkéntesen énekvezéri szolgálatot vállaló édesanyám nem szolt bele a pályaválasztásomba. A döntést rám bízták, csak egyet kötöttek a lelkemre, hogy tanuljak, mert így válnak hasznos tagjává a társadalomnak.

Amikor végzős középiskolai diákként, 1986 tavaszán eldöntöttem, hogy lelkész akarok lenni, láttam a szüleim arcán és szemén, hogy az ötletem tetszik nekik.

Háromszor felvételiztem a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karára. Mindháromszor sikertelenül: 1986, 1988 és 1989; időközben büntetett alakulatnál teljesítettem katonai szolgálatot.

Minden sikertelen felvételi vizsga után azzal biztattak a szüleim, ne adjam fel, a rendszer egyszer változni fog, s akkor nem származásom, hanem érdemeim és tudásom alapján fognak megítélni. Végül 1989 decemberében kaptam meg azt az értesítést, miszerint felvételt nyertem az 1989/1990-es tanév pótvétfolyamára.

Amikor a csomagom elkészült, és indultam Kolozsvárra, édesapám ezeket mondta: Ha elindultál ezen az úton, nincs visszatérés. Tanulj, és úgy szolgálj népednek, hazádnak, hogy mindig tiszta lelkiismerettel és emelt fővel járjass az emberek előtt!

– Miért lett lelkész?

– Gyermekkoromtól a lelkésszé válásig az életemet a templom „tövében” éltem le. Korán megéreztem, hogy a lelkészre felnéznek az emberek. Várnak tőle valamit: lelki tanácsot, útbaigazítást, vigasztalást vagy éppen bátorítást. Hiszen egy lelkész jelen van a családok örömeiben, de bánatában is, a születéstől az elmúlásig. Ugyanakkor még azt is láttam, hogy egy jó lelkész a közössége életének középpontjában van.

A kommunizmus elnyomása éveiben a templom szerepe felértékelődött. A vallásos élet megélésének tiltásai ellenére minden vasárnap megtelt a templom. Ott gyűltek össze a hívek kérni az Istent, hogy vessen véget a rendszernek, a szen-

vedésnek. Láttam, hogy milyen a templomból hazamenő emberek tekintete, láttam, hogy milyen, amikor egy-egy istentisztelet után apámra néznek... Olyan ember akartam lenni mint ő, és az Igét akartam hirdetni.

A végső döntést 1986. március 15. és azt követő napok történései hozták meg. Édesapám talán először beszélt a szószékről az 1848/49-es magyar forradalom és szabadságharc eseményeiről. Mindenki félve, de kipirosodott arccal hallgatta. Valaki feljelentette a hatóságoknál. Pár nappal később megjelentek a Securitate emberei, vallatták, házkutatást tartottak. Dacára a történeteknek, a következő vasárnapon is felment a szószékre, és egy jó magyar keresztény beszédet tartott. Csodáltam bátorságát, magyar emberi helytállását akkor, mikor a többség csendben meglapult.

Ez volt az a döntő pillanat, amikor elhatároztam, hogy lelkész leszek, és a templom szószékéről édesapámhoz hasonlóan szolgálom az egyházamat.

– Melyek élete és pályafutása legmeghatározóbb állomáshelyei?

– Elsőnek Recsenyédet és Székelyudvarhelyt említem. Az emberek közösségi élete, összefogása és élni akarása, de szüleim jósága és szeretete, tanáraim jó tanítása nagyban meghatározta lelki életem és személyiségem kialakulását.

A négy középiskolai év alatt kiváló tanáraim voltak, akik észrevétlenül is jól igazgatták a lépteimet egy családhoz hasonlítható, rendkívüli osztályközösségen belül.

A katonai szolgálat 16 hónapja alatt megéreztem, hogy mit is jelent igazából magyarnak lenni ebben az országban. Ez az időszak csak erősítette a konok kitartást bennem.

Következett az öt egyetemi év Kolozsváron. Másod- és harmadéves teológus koromban két szórványgyülekezet gondozását vállaltam el: Szinden és Tordatúron.

Ez idő alatt ismertem és értettem meg a szórványvidék egyéni és közösségi gondjait, nehézségeit, ami később újabb lendületet adott a lelkész szolgálatomhoz. Ma is hálával gondolok egykori püspökünkre, dr. Erdő Jánosra, aki ebben a legnagyobb segítségem és megértő irányítóm volt.

Marosvásárhely – még egy unitárius egyházközség. Kiváló mentorem volt Kolcsár Sándor esperes, aki mindennemű teendőt és feladatot rám bízott, hogy tanulhassak.

Magyarsároson újra kellett indítani és megszervezni az egyházi életet, visszaszerezni az elkobzott egyházat, és nem utolsósorban elindítani egy újfajta lelki és külső építkezést.

Azonban a felsoroltak után a legmeghatározóbb állomáshely számomra Bölön. Ahogy a nép ajkán él a település régi megnevezése: az unitáriusok Rómája. Lelkészi szolgálatomat és az elért eredményeim mérlegre téve Bölön hozta meg nekem a beteljesülésem éveit. Értem itt ezalatt az egyházi földbiratok nagy részének és két iskola-épületnek a visszaszerzését, új

épületek felépítését, a Tana-kúria megvásárlását – mindezeket teljesen saját alapokból. És itt még nem beszéltem az önálló gazdálkodások elindításáról, a kulturális élet új rendezvényeiről, templomi koncertek szervezéséről és legutóbb az I. Erdélyi ősök napja, a honfoglalás kori hagyományörző rendezvény megtartásáról...

– Tiszteletes úr, milyen a hitünk napjainkban?

– Színes és változó. Ahány ember, szinte annyiféle hit létezik. Az utóbbi időben azt tapasztaltam, hogy a pénz, a vagyoni hajsz és a versengés teljesen háttérbe szorította a hitet. Ma minden a pénzről és a versengésről szól. Ahol az emberben, közösségben vagy az egész társadalomban a hit laza, mondhatni teljes hitetlen, elszaporodik minden olyan cselekedet, ami csak rombol, és a pusztulás, az önfelszámolás – hazugság, lopás, irigység, rosszindulat, erőszakosság vagy éppen gyilkosságok – felé vezet. Az adott szó, a tisztesség és becsület már csak a múlt nemzedékek erénye. Nem kell a ma emberének se Isten, se ember, se templom, se műveltség. Véleményem szerint hit nélkül nincs jövő, nincs élet! És erre az ember maga kell ráébredjen...

– Ha módjában állna az életét új-rakezdeni, ugyancsak a lelkészi pályát választaná?

– A válaszom határozott igen. Bár kívülről olyan könnyűnek látják az emberek a lelkész életét, munkáját, mi tudjuk, hogy ott bent mélyen milyen is valójában lelkésznek lenni. Hiszek abban, hogy egy tisztességes és erős lelkű lelkész sokat tud tenni egyházáért, népéért és hazájáért. Persze csak akkor, ha semmi körülmények között nem tér le a kijelölt útról.

Minket azért hívott el e nemes szolgálatra Isten, és azért tettünk egykor papi esküt, hogy őt és igazságát hirdessük a világban, alkalmas és alkalmatlan időben egyaránt.

– Mit tenne, ha holnaptól már nem lehetne lelkész?

– Gondoltam erre, hogy eljön az a nap is, amikor már nem leszek e gyülekezet lelkésze. Az a nap és az azt követők nagy változást fognak hozni az életembe. De én nagyon szeretem a hivatásom. Vannak, akik a nyugdíjba vonulásukig teljesen belefásulnak a nehézségekbe, a munkába és abba, hogy egy lelkésznek soha nincs szabadnapja. Nem könnyű emberekkel dolgozni.

Már mostantól úgy készülök erre az időszakra, hogy továbbra is aktív, cselekvő tagja maradjak annak a gyülekezetnek, ahol majd letelepszem. Hosszú évek tapasztalatának és az egyházi élet ismeretének birtokában lehetek egy hasznos gondnok vagy vezetőségi tag, hűséges templomba járó és lelkes közmunkázó egyháztag. Azt semmiképpen nem tudom elképzelni, hogy az egyházi élettől teljesen eltávolodva éljem le Istentől ajándékba kapott napjaimat.

– Köszönjük a beszélgetést.

– Én is köszönöm a megkeresést és a lehetőséget. Isten áldja önt és a Népszás olvasóit!

A természet kalendáriumuma (DXLIX.)

Kiss Székely Zoltán

*Illatod a földben hagytad, mélyen
És az arcod, mint a hó, kedves, fehér:
Szerelmes méhek kelyhedbe nem járnak,
Lehullsz, mikor még híre sincs a nyárnak,
És marokkal tép, aki elér.*

Az 1900. január 25-én született **Fekete István** – a **Bogáncs** és megannyi állatregény szerzője – írta ezt a **Hóvirágról**. Keletkezésekor még valóban marokszám tépték, s kilószám viték a piacra... kisstílű kapzszik. Gyarlóságunk annyira meggyérítette állományait, hogy ma már védeni kell őt (!) is. Az idei elsőt pár napja láttam egy belvárosi utca járdaszéli virágágyásában. (Léteznek még ilyenek itt-ott a nagyvárosokban is.) Szemetes utcán, autók kipufogógázködében hirdette az élni vágyás reményét.

*Nem ismered a daltzengő májust,
Szirmodra fagy hideg, ónos eső,
Mégis szívemen hordom bokrétádat,
S ha nem néznek, megcsókolom a szádat,
Mert te vagy – te vagy a: Legelső...*

Január 25. pálfordulás – a természetben is. Pál napja időjárásából az egész esztendő termésére, gazdasági életének kilátásaira próbáltak következtetni eleink.

*Ha fényes Szent Pál,
Minden termés szépen áll.
Ha Pál fordul köddel,
Jószág hullik döggel.*

Szent Pál – ahogy magát megnevezte, nem találván méltónak magát az apostoli címre, „a legkisebb az apostolok között” – a vízöntő havát képviseli. Megtérése, s hogy a pogányok misszionáriusává lett, a kezdete a kereszténység világvallássá válásának.

*Beh jó világ a hóvilág,
De csak meleg szobában;
Virulhat kinn a jégvirág,
Ha kézben telt pohár van!*

*Fel is köszöntöm tél apót,
Hogy újra visszatére:
Terítsen enyhe takarót
Vetésre, venyigére;*

*Vidor tavasz keljen nyomán,
Nyár is, ősz is dicsérje,
S jó új bor és kenyér után
Hálánk híven kísérje.*

Terüljön enyhe takaró ágakra, venyigére

Télen. 130 évvel ezelőtti telet idéz **Gyulai Pál** 1893-ban írt verse. Három év híján két évszázada, 1826. január 25-én született Kolozsváron a magyar irodalom mindenese.

*Az egész táj egy hótenger,
Rajt’ egy-két bágyadt sugár,
De nyugodt, mint öreg ember,
Akinek nincs vágya már.*

*Lomb, virág és víg madárdal
Eltűnt, mint a szerelem;
Az emlék is lassan elhal,
Száraz kórón s levelen.*

*(...) Minden nyugodt és kifáradt,
De nem vénség ez s halál,
Ami nyugszik, újra támad,
És tavasz, nyár visszaszáll.*

*Csak te vagy más, oh emberszív,–
Tél ha egyszer behavaz,
Hiú vágyad hasztalan vív,
Nincs számodra új tavasz!*

Hadd ébresszelek, kedves Olvasóm, ebből a január végi reményvesztettségből a 2023. év vadvirágával. Az elmúlt év végi szavazáson a **borzas len** (**Linum hirsutum**) jelentős, 60%-os fölénnyel maga mögé utasította a **tarka nőszirmot** (*Iris variegata*) és a **selymes peremizst** (*Inula oculus-christi*). A szavazásra jelölt fajok ezúttal a szárazabb, sztyeppi élőhelyekhez kötődtek, így a szervezők ezen élőhelyek fontosságára és megőrzésük lehetőségeire kívánják felhívni idén a figyelmet. Az online szavazást a **Vadonlėsők Közössége Természetvédelmi Egyesület** honlapján bonyolították le, együttműködő partnerükkel, a **Magyar Biológiai Társasággal** közösen. A borzas len Kelet- és Közép-Európában elterjedt faj, kelet felé a Kaukázusig, délen pedig a Kaszpi-tengerig fordul elő. A Kárpát-medencében száraz gyepekben, sztyeppréteken, meszes homokpusztagyepekben, ritkábban száraz tölgyesekben találkozhatunk vele. 50–80 cm magas, felegyenesedő szárú évelő növény. Május és július között virágzik, az álfűzerbe tömörülő virágokban 5 liláskék – a klasszikus lenkéknél lilásabb – szirom található. Mirigyes csészelevelei és szőrös szára fajbélyeg; innen ered magyar és tudományos nevében a borzas (hirsutum) jelző.

Igazi kuriózumnak számít a 2023-as év gombája, az ehétő **disznófülgomba** (**Gomphus clavatus**). Az idei három gombafajjelölt savanyú talajú erdők lakója: ilyen élőhelyekből, lápokból ma már kevés van, pedig ezeken a területeken sok különleges és védett gombafaj fordul elő. A két másik jelölt

a mérgező *citromgalóca*, amelynek érdekessége, hogy a benne található méreganyag megegyezik a varangyokéval, valamint a meglehetősen ritka *vörösbarna vargánya* voltak. A győztes disznófülgomba feltűnő, különleges színű gomba: 4-10 cm széles, 2-6 cm magas, tölcsér alakú, bunkós, felül lecsapott, öregén kissé benyomott, pereme szabálytalanul hullámos. Felszíne sima, ibolyás színű, később sárgásokkerre kifakuló. A termőtest lefelé elvékonyodó, a tövénél fehérén nemezes. Középhegységi, hegyvidéki faj. Meszes alapközetekről, bükk, jegenyefenyő és luc alól jelzik előfordulásait. Nyáron terem. Az élőhelyeinek csökkenése (degradáció, talajeutrofizáció, klímaváltozás) veszélyeztetik a faj fennmaradását. Európában az 1980-as évektől kezdődően termőtestképzése jelentősen megritkult. Több országban is kipsztultnak tekintik.

Mindkét szavazatgyőztes faj nyári dísze a természetnek.

Most még inkább hó kéne legyen erdőn, mezőn. Mint a száznégyszéke, 1919. január 27-én örök téli álmába szenderült **Ady Endre** versében:

*Havas Krisztus-kereszt az erdőn
Holdas, nagy, téli éjszakában:
Régi emlék. Csörgős szánkóval
Valamikor én arra jártam
Holdas, nagy, téli éjszakában.*

*Az apám még vidám legény volt,
Dalolt, hogyha keresztre nézett,
Én meg az apám fia voltam,
Ki unta a faragott képet
S dalolt, hogyha keresztre nézett.*

Az első hóvirág – szívemen hordom bokrétádat

*Két nyakas, magyar kálvinista,
Miként az Idő, úgy röpültünk,
Apa, fiú: egy Igen s egy Nem,
Egymás mellett dalolva ültünk
S miként az Idő, úgy röpültünk.*

Havas **Krisztus-kereszt az erdőn?** Nemhogy akkora tél, melyben lovas szánon húznék át, de hó sincs az útszéli Krisztus-kereszteken manapság. Emlékszem, hogy gyerekkoromban a nyári konflisok sítalpat kaptak ilyentájt, s úgy szállították Vásárhelyen a Nagyállomásról a város bármely pontjára a vonaton érkezőket. A téli vakációból a művészeti líceumba visszaérkező unokatestvéremet így szánkáztatta meg édesanyám, s vele együtt engem is, nagy kitérőt téve: fel a Bulevárd felett a kadétiskoláig, s úgy visszaereszkedve a kisszerpentinén, s a Szentgyörgy tér felől érkezve a régi Nagypostával szembeni zárdaépületig, ahol a művészeti bentlakása volt abban az időben...

*Húsz éve elmúlt s gondolatban
Ott röpül a szánom az éjben
S amit akkor elmulasztottam,
Megemelem kalapom mélyen.
Ott röpül a szánom az éjben.*

Húsz éve? Hatvan éve is megvan, hogy ott repült a szánunk a téli havazásban. A Székely Kioszknál fordultunk meg. (A Lovarda még létezett a megyei nagykórház helyén, az agyagbányákon túl, s persze le egészen a marosszentgyörgyi kápolnáig lőlegelő volt csupán – **Vári Attila Lassított lőnézésének** rég letűnt világa.)

Annak is lassan negyedszázada, hogy 2000. január 30-án késő este a Nagybánya melletti Zazár település közelében átszakadt egy cianid- és nehézfém-tartalmú szennyvízzel teli zagyártározó gátja. Az ülepítő a román–ausztrál tulajdonú **Aurul** bányavállalaté volt. Az eljárás során keletkező mérgező vegyületekkel teli mellékterméket vezették ebbe az ülepítőmedencébe. A 25 méteren átszakadt gáton keresztül 100–120 ezer m³-nyi cianid- és nehézfém-tartalmú szennyvíz zúdult ki előbb a földekre, onnan a Zazar és a Lápos folyóba, majd a Szamosba, onnan a Tiszába. Csernobil óta ez volt az egyik legsúlyosabb környezeti katasztrófa Európában, több mint 1200 tonna hal pusztult el pár nap alatt. Azóta február 1. a **Tisza élővilágának emléknapja**.

S éppen negyedszázada, hogy 1998. február 1-jén lépett érvénybe az **Európai Tanács** nemzeti kisebbségek védelmét célzó egyezménye, amelyben „a tagországek kötelezik magukat, hogy a saját területükön védelmezik a nemzeti kisebbségek létezését”.

Hiányérzeteink bizony sokrétűek...

Maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2023. január 27-én, 163 évvel **Bolyai János** halála után

4. Nizza, a francia Riviéra fővárosa

Veress László

A szép Provence-Alpes-Cote d’Azur régió szívében, ezen belül Alpes-Maritimes megyében található Nizza, hivatalos (francia) nevén Nice, a régió fővárosa, a napfény városa. Itt évente háromszor-négyszer annyit süt a nap, mint Vásárhelyen vagy Segesváron, úgy, hogy a nappalok hosszúságában nincs eltérés! A tenger közelségének és a sok napsütésnek köszönhetően átlaghőmérséklete a lehető legkiválóbb, a nyári hónapokban 24 Celsius-fok, a tavaszi-őszi hónapokban 16, a téli hónapokban 12-13, a legalacsonyabb hőmérséklet ritkán esik 10 Celsius-fok alá, és a nulla fokot szinte soha nem éri el.

Sokan utaznak Nizzába és környékére egy kis „tavaszolásra” még januárban is, mert még ebben a téli hónapban is lehet sütkérezni a napon, városnézésre sétálni, ha szerencsénk van, akár pólóban is. A tenger viszont csak júniusra éri el a húsz Celsius-fokot, tehát strandolásra csak a nyári és a kora őszi hónapok alkalmasak.

A város és térsége az A8-as autópályán érhető el, amely áthalad és hat csomópontja van a város területén, egyike a legsűrűbb forgalmú autópályáknak.

Nizza jachtkikötője

A város környékén a legrégebbi időkől laktak emberek, 150.000 évvel ezelőtt a Neander-völgyi ember, 40.000 éve a Homo erectus telepedett meg, maradványait a város közeli barlangjaiban találták meg.

A várost görög telepések alapították a Kr. e. ötödik évszázadban (Nikaia), majd a Kr. e. 2. században a rómaiak foglalták el. Később a város hosszú ideig a Savoyai Hercegség része volt, erődítmény épült az egyik dombon, ezt a 17. században megerősítették, de a 18. századi francia támadások megsemmisítették. Az erődítmény maradványai elbontásával alakultak ki a jelentősebb épületek és a város mai utcahálózata. A város a 18. század végén lett Franciaország része. A 19. században egy ideig Olaszország, majd ismételten a Francia Királyság része volt.

1864-ben megépült a városba vezető első vasútvonal. A város kedvező éghajlatának köszönhetően az angol arisztokrácia kedvelt üdülőhelyévé vált, olyannyira, hogy 1851-ben Al. Dumas író szerint „Nizza alapvetően egy angol város, ahol azért olykor egy-egy honfitársunkkal is találkozhatunk”. Az angolok mellett hamarosan megjelent az európai arisztokrácia is (orosz, német, osztrák, magyar), Viktória királynő és az orosz cár téli tartózkodási helyévé vált. 1910-ben már 150.000 vendég töltötte itt a telet! A munkások között számottevő volt az olasz.

Az első világháború idején turisták helyett sérült katonákat és menekülteket látott el a város, így súlyos csapás érte gazdaságát, de a háborút követően a város fejlődésnek indult, népessége gyorsan növekedett, 1936-ban elérte a 240.000 főt.

A második világháborúban az olasz hadsereg elfoglalta a várost, francia részről kialakult a sok halálos áldozattal járó ellenállási mozgalom. Később (1943) a németek vették át a hatalmat közel egy éven keresztül, a franciák és szövetségeseik által indított felszabadító harcokban számtalan épület megrongálódott vagy megsemmisült, a város lakossága jelentősen lecsökkent.

A turizmus újjáélesztésére és a gazdaság

erősítésére alapozott fejlődés 1960-ban indult el jelentős mértékben, a népesség ugrásszerűen megnőtt, sokan érkeztek ide a francia Algériából, nagy számban települtek ide a nyugdíjasok a kedvező éghajlat miatt.

Nizza ma már Franciaország ötödik legnagyobb városa, 350.000 állandó lakossal, évente négymilliónál több turista nyaral itt vagy látogatja meg látnivalóit. Forgalmas vasútállomása, nagy tengeri kikötője mellett itt található Franciaország harmadik legnagyobb repülőtere. Ebben a világörökség részének nyilvánított városban írták alá az Európai Unió egyik alapokmányát, az úgynevezett nizzai szerződést.

Reggel korán indulunk Cannes-ból Nizza meglátogatására, ahová a repülőtér után következő, nagyon hosszú Angol sétányon keresztül érkezünk meg. A Promenade des Anglais a világ egyik leghíresebb sugárútja, Nizza jelképe, a Földközi-tenger mentén hét kilométer hosszan nyúlik el, mindkét oldalát pálmafák szegélyezik, a kocogók, kerékpározók, korzózók, kutyát sétáltatók, görizők, utcazenészek, pantomimesek, bábéskodók, fiatalok, idősök találkozóhelye. A sugárút felőlől gyalogosan folytatjuk utunkat, hogy ezen végigsétálva élvezzük a tenger kékségét,

Az Angol sétány

Messziről feltűnik következő célpontunk, a város felett magasodó szikladomb, a „kastélyhegy”, amelyre a középkorban épült a katonai célokat szolgáló vár, a Chateau de Nice. A kastélyhegyre lifttel vagy 350 lépcsőből álló lépcsősoron, gyalogosan lehet feljutni, mi ez utóbbit választottuk, de megérte a fáradságot. Az egykori várból ma már csak egy bástya látható, a Bellandra torony, amely a tengerészeti múzeumnak ad helyet, de a dombon levő széles park (Parc de la Colline du chateau) kilátóiból más és más csodálatos képek tárulnak elénk. Az egyik oldalon a dombok közé mélyen benyúló kikötőben horgonyzó mesés jachtokat látunk, a másik oldalon a promenádban gyönyörködhetünk, majd egy mesterséges vízesés ejt ámulatba, odébb az óváros háztetői látszanak, fölöttük a Déli-Alpok csúcsai, az ellenkező irányban a Nizzai-öbölre esik tekintetünk, alig tudunk elválni a szép látnivalóktól, de Nizzának még sok nevezetességét kell megtekintenünk, a lépcsősoron visszatérünk a városba.

A Nizza óvárosában tett séta valóságos időutazás. A város történelmi központja, franciául La Vieux Nice, szűk utcákkal, régi idők idéző házaikkal a város legrégebbi negyede. Meglátogatását a híres virág-, gyümölcs- és zöldségpiacon kezdtük el, a Cours Saleyán, amely aznap – hétfő lévén – épp „ócskapiacként” működött. Ha valaki ritka kézművesterméket, egyedi, retró dolgot, régi, értékes vagy éppen giccses tárgyat akar venni, az biztosan megtalálja a nagy kiterjedésű ószeren, igazi francia piacozást láthatunk, bár nem a virágpiac hangulatába csöppentünk. A Cours Saleya az évente megrendezésre kerülő nizzai karnevál és a karácsonyi vásár színhelye is.

Rövid séta után érkezünk a főtérre, a Place Massénára. Ez a tér, amely B. Napóleon Nizzában született kiváló hadvezéréről kapta a nevét, köti össze az óvárost az újjvárosi részszel. A Place Masséna a helyiek kedvelt találkozóhelye. Legfőbb látványossága az óriási szökőkútja, a Napkút, naprendszerünk bolygóit ábrázoló bronzszobrokkal díszítve. Hét magas oszlopon a Föld kontinenseit

szimbolizáló hét emberi alak van elhelyezve, színjátékkal megvilágítva. Kissé távolabb a turisták és a helyiek figyelmét a 3000 négyzetméteren elterülő szökőkutak hívják magukra, amik 128 fejből állnak, és ezekből változó magasságban tör ki a víz. A főteret piros, olasz stílusban épült paloták, házak veszik körbe. Szembeötlő, hogy az olasz hagyományok vegyülnek a francia jellemzőkkel, kellemes elegyet képezve, az egész városban.

A város szinte minden részéből látható az Oroszországon kívül épült legnagyobb, díszes, Szent Miklós nevét viselő orosz ortodox templom. A templomot az Orosz Birodalom utolsó cánya, a bolsevikok áldozatává vált II. Miklós cár (élt 1868–1918, uralkodott: 1894–1917) emeltette.

A 19. és a 20. századi képzőművészek, Erdélyben ismert vagy ismeretlen, impresszionista és modern festők, szobrászok valósággal vonzódtak Nizzához és környékéhez, erről a vidékről csodás tájakat, életképeket jelentettek meg alkotásaikban, amelyeket a városnak adományoztak, így Nizzában több híres múzeum is megtekinthető. A teljesség igénye nélkül álljon itt néhány múzeum neve: Modern és Kortárs Művészeti Múzeum, Matisse Múzeum, Mark Chagall Múzeum, Szépművészeti Múzeum.

A Place Masséna mellett egy, az 1800-as évek végén kialakított nyilvános kert hús árnyékában pihentetjük meg elfáradt lábunkat, az autóbusz innen visz fel a város fölé magasodó dombra épült Marc Chagall Múzeum olajfákkal körülvett épülete közelébe.

Útközben elhaladunk a feltűnően vörös színű Henri Matisse-múzeum mellett, meglátogatására sajnos nincs elég időnk. A 20. századi festészet jelentős képviselője, Henri Matisse (1869–1954) is hosszú ideig élt és alkotott Nizzában és a közeli Vence-ban. Szerinte a festészetben vissza kell térni az alapokhoz, a színek kell beszéljenek.

A Chagall-múzeum meglátogatása életre szóló élmény volt utastársaimnak és nekem is. A művész változatos élete, művészete, valamint a múzeum ismertetése külön tudósítást érdemel.

Nizza főtere (részlet)

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

1034.

PÁLYÁZATI SZELVÉNY	MAGYAR KÖZMONDÁS					1	2	3	4	G	5	6	7	8	É
						9				10	10				
11	12	13	14	15			16		17				19	18	
19						20							21		
22					23			24			25				
26				27			28		29	30					L
31			32					33		34				35	
36		37			38			39	40					41	
N		42		43			44						45		
46	47					48					49				50
E					É					E					

L. N. J.

Koncz Erzsébet

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20					21
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

Nézni kedves a szemnek

Marosvásárhelyi festők alkotásai a Várgalériában

Dr. Madaras Sándor idegsebész főorvos, műgyűjtő a január 1-jén megnyílt művelődési központ első vendégeként gazdag kollekciójából marosvásárhelyi kötődésű képzőművészek 73 alkotását állította ki a Várgalériában.

Soós Zoltán polgármester nyitotta meg a kiállítást, amelynek kapcsán Vécsei Nagy Zoltán, az EMÜK egykori nyugalmazott igazgatója tartott átfogó, adatokban gazdag, érdekes előadást Marosvásárhelynek a huszadik század erdélyi képzőművészeti életében betöltött szerepéről, és annak a Madaras főorvos gyűjteményében való lenyomatáról.

Méltatásában a polgármester kiemelte, hogy Madaras doktor Marosvásárhely egyik legjelentősebb, legkiemelkedőbb gyűjtője művé-

szettörténeti, művészeti, néprajzi és történeti szempontból is. Majd utalt arra, hogy a kibővülő Várgalériában az idén újabb kiállítások várják majd az érdeklődőket.

A XX. század második felében Erdély egyik legjelentősebb képzőművészeti központja Marosvásárhely volt, az adott korszakban a legtöbb képzőművészt adó és befogadó város – hangzott el Vécsei Nagy Zoltán előadásában, amelynek részletei meghaladják egy tudósítás kereteit.

A kiállító dr. Madaras Sándorról elmondta, hogy szinte a diákkorától gyarapodó gyűjteményének nagy része jellemzően alkalmi vásárlásokból származik. Kisebb része ajándékozásból, művészekkel, gyűjtőkkel és hozzátartozóikkal való baráti kapcsolatainak gyümöl-

cse. Bár a műgyűjtés hosszú távú befektetés is, nála elsősorban a kapcsolódást, széperzékek kielégítését szolgálta. Műgyűjtői motivációjára talán a hobbi, a műkincs vadászat izgalma és öröme a leginkább jellemző. Tevékenységére a legjobb szó a műkedvelés. Következésképpen gyűjtött olyan alkotásokat, amelyekkel szűkebb közösségét is szolgálni tudja. Ilyen a gyűjteménye legtekintélyesebb részét kitevő erdélyi magyar anyag, benne a kurátor által kiválogatott marosvásárhelyi festészeti és néhány grafikai alkotás. Vécsei Nagy Zoltán bevallása szerint azt a sajátos ízlést és felfogást tartotta tiszteltben, amely a gyűjteményt meghatározza. Ez elsősorban „a természet szeretete és a helyi tájak, valamint a hagyományokat és

Fotó: Bálint Zsigmond

környezetet tisztelő pozitív emberi tevékenység iránti őszinte rajongás és bámulat”. A gyűjtemény szinte minden egyes darabját a megtartó szellemi-lelki erők harmonikus kivetülése jellemzi, azaz a szépség és a művészet iránti elkötelezettsége. A kiállítás gyűjtő és ember portréja kíván lenni, megmutatva azt, hogy mint minden jelentős műgyűjtőnél, dr. Madaras Sándornál is érvényes az a tétel, hogy gyűjteménye egyben önjellemzés is. A kiállítás pedig baráti portré a gyűjtőről, az emberéről.

Dr. Madaras Sándor beszámolt azokról a problémákról, amelyeket a kiállítás felvetett: ki a marosvásárhelyi festő, aki itt született, aki itt alkotott, vagy aki itt állított ki? Végül egy sor olyan festőt kihagytak, aki soha nem állított ki Marosvásárhelyen. A kiállítás anyaga a huszadik századot foglalja magában, ami festészettörténeti szempontból 1902-ben kezdődött. Gyűjtőként viszont be kellett határolnia a korszakot, amelynek az alkotásait gyűjti, és ez az 1990-es évekig tart. Utána ugyanis a képzőművészet elburjánzását már nehéz

lett volna követni. Lehetőségeit meghatározta az is, hogy mennyi pénzt tudott költeni festmények vásárlására. A képeknek szellemi értékük van. Érdekeségük, hogy abban az időszakban, amikor készültek, Marosvásárhely megélt két világháborút, egy diktatúrát. Ennek ellenére olyan alkotások maradtak fenn, amelyeket nézni kedves a szemnek. Ez volt mindig a célja, hogy ne nevetek, hanem szép alkotásokat vásároljon. Ezért került amatőr festők képe is hivatásos művészek alkotásai mellé.

A gyűjtemény akkor igazi, ha kiállítják. Ezért örvend, hogy a tulajdonában lévő képeknek egy töredékét be tudja mutatni. Nem rangsort jelent a tárlat, hanem a tulajdonában lévő művekből készült válogatás, amely mindkettőjük ízlését tanúsítja. A portrék pedig közelálló személyek, ismerősök arcát, egyéniségét tükrözik, ezért voltak kedvesek számukra.

Amint Balint Florentina, a kiállításnak helyet adó művelődési központ ideiglenes vezetője elmondta, a kiállítás március 30-ig tekinthető meg a Várgalériában. (bodolai)

Országjáráson a Bekecs

Múlt héten több magyarországi helyszínen játszott a nyárádszeredai Bekecs Néptáncszínház, a fellépéseket a Déryné program támogatta.

Gligor Róbert László

Az *Ember az embertelenségben* után Örkény István *Tóték* című tragikomédiája alapján készült, azonos című produkciójával nevezett be tavaly a Bekecs Néptáncszínház a magyarországi Déryné programba, amelynek célkitűzése, hogy felpezsdítse a vidéki kulturális életet, színvonalas színházi előadásokat juttasson el az ország minél több településére, beleértve a legkisebb, legtávolabbi falvakat is. Ennek a programnak az Országjárás nevű alprogramjában olyan vidéki, kisvárosi helyszínekre juttatták el a Bekecs előadását, ahol az ott élők ritkán láthatnak nívós előadásokat. A színházi társulatoknak be kellett jelentkezniük bemutatkozó anyaggal a programba, ezeket egy szakmai zsűri bírálta el, a legrangosabb előadásokat pedig meghirdették, hogy a fogadó települések felépőket tudjanak meghívni ezek közül. A színházi előadások így ingyenesek voltak (vagy csak minimális belépődíjat lehetett igényelni), a vendéjáték költségeinek jelentős részét a program fedezte.

Így utazott a múlt héten a Bekecs az anyaországa, ahol Aszód és Mór testvértelepülésen és Dombóváron a Déryné program keretében, majd a magyar kultúra napja alkalmából egy pályázatalapú fellépéssel (a Nemzeti Kulturális Alap meghívásos támogatása révén) Örkény testvértelepülésen állt

színpadra az Örkény-darab táncszínházi feldolgozásával. A közönség minden helyszínen jól fogadta a produkciót, értette a humorát – számolt be lapunknak a körútról Benő Barna Zsolt igazgató, aki sajnálattal nyugtazza, hogy Romániában nincs hasonló program, amely révén Erdélyben és főleg a szórványvidéken számos értékes előadást lehetne bemutatni. A Bekecs évente próbálkozik ilyen téren, szórványtelepülésekre viszi el darabjait, ez pedig nagyon hasznos a kisebb települések esetében, amelyek szinte nélkülözik a minőségi magyar előadásokat.

A Bekecs már tavaly is részt vett a Tótékkal a Déryné programban, idén pedig a *Párosan szép...* és *A helység kalapácsa* című darabokkal nevezett be, s ha pályázatai is pozitív elbírálást kapnak, akkor remélhetőleg több erdélyi és anyaországi helyszínen láthatók majd ezek az előadások is. A helység kalapácsa című darab a Petőfi-émlék tiszteletére készül Györfi Csaba rendezésében, bemutatója áprilisra várható.

Amint megtudtuk, jó úton halad, hogy az együttes Nyárádszereda önkormányzatának egyik alárendelt intézménye legyen Bekecs Táncszínház néven, decemberben a Maros megyei prefektusi hivatal névadó bizottsága bízott rá a kezdeményezésre. Amennyiben a város alárendeltségébe kerülne az intézmény, számos terhet venne le az egyesület válláról (amely jelenleg működött a néptáncszínházat), és közép- és hosszú távra biztosítaná a működési feltételeket, a szükséges anyagi fedezethez pedig összegeket igényelhetnének a jövedelemadó visszaosztásából – számolt be az igazgató.

A Bekecs Néptáncszínház 2022-ben 92 előadást tartott, öt különböző darabbal állt színpadra (*Ember az embertelenségben*, *Keresztúton*, *Reliktum*, *Tóték* és *Párosan szép...*), öt országba (Szerbia, Magyarország, Ausztria, Franciaország és Hollandia) vitte el a Bekecs és Nyárádszereda hírért, öt másik néptáncegyüttest látott vendégül Nyárádszeredában és vendégeskedett azoknál is (Háromszék Táncgyűttes, Maros Művészegyüttes, Forrás Néptáncgyűttes – Független Színház, Hargita Nemzeti Székely

Népi Együttes, Udvarhely Néptáncműhely), két új előadást mutatott be (április elején a *Tóték* című néptáncszínházi darabot, december közepén a *Párosan szép...* című folkműsort), augusztusban ismét közreműködött az *István, a király* székelyföldi nagyprodukció megvalósulásában, és töretlenül működött az utánpótlás-nevelést célzó oktatásait, a gyermekekkel való közös munka eredményét pedig két alkalommal is bemutatták, két évzáró gála keretében – áll az intézmény számvetésében.

A Tótékkal négy helyszínen lépett fel múlt héten a Bekecs

Fotó: Bekecs Néptáncszínház

FUVART, bútorthordást vállalunk személyeztetel, külföldre is, törmelékshálítást, valamint csomagshállítást Budapestre. Tel. 0749-543-104. (17732-l)

VÁLLALUNK tetőjavítást, tetőkészítést, belső építkezési munkát. Tel. 0749-543-104. (12995-l)

HEGESZTŐGÉPEK javítása. Tel. 0740-708-157. (15723-l)

TERMOPÁN ajtók, ablakok javítása, szúnyoghálók szerelése. Tel. 0771-383-725. (17951-l)

TÉVÉ-, MOSÓGÉPJAVÍTÁS a kliens lakásán. Tel. 0740-527-205. (18349)

A DENNIS METAL RECYCLING begyűjt ócskavasat, színesfémhulladékot, akkumulátorokat, háztartási gépeket és forgalomból kivont járműveket. Munkapont: Koronka 408L szám. A szállítást biztosítjuk. Tel. 0755-517-698. (23347)

SZAKEMBER vállal bármilyen építkezési munkát, javítást. Anyagot biztosítunk. Tel. 0766-874-452. (18346)

VÁLLALUNK tetőjavítást, cserépforgatást, vaskapuhegesztést és bármilyen építkezési munkát (saját anyagból is). Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0766-874-199, Marius. (18345)

LÉPCSŐHÁZFESTÉST vállalok. Tel. 0741-699-761. (18493-l)

IDŐSGONDOZÁST vállalok. Tel. 0752-849-226. (18519)

GONDOZÓNŐT keresek idős, beteg nő mellé. Tel. 0741-078-840. (18530-l)

MOSÓGÉPET és hűtőszekrényt javítok. Tel. 0755-825-502. (18534-l)

KIADÓ orvosi rendelő a Gheorghe Marinescu utcában, a 43/1. szám alatt. Tel. 0722-385-315. (18540-l)

GYÜMÖLCSFAMETSZÉST vállalok. Tel. 0735-846-121. (18541-l)

MEGEMLÉKEZÉS

Minden évben eljön egy nap, amely szívünkben csak fájó emléket hagy. Könnyes az út, mely a sírodhoz vezet, a Jóisten örökdjön pihenésed felett. Szomorú szívvel emlékezünk január 27-én a drága jó férjre, édesapára, nagytatára, a havadi születésű GÁSPÁR DOMOKOSRA halálának 13. évfordulóján. Nyugodj csendesen, drága jó lélek! Szerettei. (18505)

Lehullott egy levél, üres lett a ház, nincs már senki, aki a lelkedre vigyáz. Hiába mentél más hazába, itt minden olyan, mintha visszavárna.

Ha ránk gondolsz a messzi égi partról, szinte hisszük, most is élsz, csak alszol.

Fáj, ha rád gondolunk, s megszakad a szívünk, bár évek teltek el, kín gyötri a lelkünk. Úgy mentél el, ahogy éltél, csendesen, szerényen, drága lelked nyugodjon békében! Kérjük az Istent, hogy jól bánjon veled, helyettünk az angyalok simogassák fejed. Égjen itt most minden gyertya a Te emlékedre, ígérjük, hogy nem felejtünk, őrzünk egy életre. De nincs semmi, mi visszahozna Téged, szívünkben örökké őrizzük emlékedet.

Kegyelettel, fájó szívvel emlékezünk a somosdi ifj. SIKÓ JOCÓKÁRA

tragikus halálának 9. évfordulóján.

Áldott, szép emlékét őrizzük: édesanyja, édesapja, ikertestvére, Csabika és családja, édemamája és tatája. (18467)

Szállnak az évek, és a gyorsan múlt időben szeretettel gondolunk a nyárádremetei SZILÁGYI PÉTERRE halálának 9. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékét őrzik szerettei. (sz.-l)

Fájó szívvel emlékezünk a marosvásárhelyi JÁNOSI SÁNDORNÉRA szül. FARKAS ÁGNES halálának 14. évfordulóján. Szerető családja. (18498-l)

Fájó szívvel emlékezünk január 28-án a marosshentgyörgyi KOCSIS GYÖRGYRE halálának 39. évfordulóján. Emlékét szeretettel őzri három leánya és családjuk. (18506-l)

Szomorú szívvel emlékezünk január 29-én id. FERENCZI ZOLTÁNRA halálának 13. évfordulóján. Nyugodjon békében! Emlékét őrzik szerettei: gyermekei, unokái és azok családja. (18501)

Soha el nem múlt szeretettel és hálával emlékezünk január 30-án a drága jó édesapánkra, a pókai születésű NIOMÁTI SÁNDORRA halálának 20. évfordulóján. Drága szép emléke örökké közöttünk él, jóágát és szeretetét szívünkben őrizzük. Emléke legyen áldott, pihenése csendes! Szerettei. (18515-l)

Fájó szívvel emlékezünk id. LAKÓ MÁRTONRA január 27-én, eltávozása első évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (18525-l)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Őszinte részvétünket és együttérzésünket fejezzük ki Zsigmond Évának szeretett férje, ZSIGMOND LÁSZLÓ elhunytá alkalmából. Vigasztalódást kívánnak a gyászoló családnak a néhai bór- és kesztyűgyári kollégák. (18524)

Őszinte részvétünket és együttérzésünket fejezzük ki Kiss Ilonkának szeretett FÉRJE elvesztése miatt. Vigasztalódást kívánunk a gyászoló családnak mély fájdalmukban. Drága emléke legyen áldott, nyugodjék békében! Babuci, Attila és Gyurka, rokonai. (18531)

Mély fájdalommal emlékezünk a nagyon szeretett gyermekre, testvérré és apára,

VERES ISTVÁNRA, aki január 28-án egy éve, hogy váratlanul itthagytott bennünket. Szívünkben örökké élni fogsz, mert szeretünk, és hiányzol nagyon. A gyászoló család. (18502)

„Egy mese volt, egy pillanat, egy álm tán, mely megszakadt, hogy volt egy kéz, mely ringatott, és volt egy dal, mely altatott, és volt egy szív, egy drága szív, mely értünk élt és dobogott, de itthagytott.”

Fájó szívvel emlékezünk a korondi születésű

FÁBIÁN REBEKA szül. Lőrincz

vásárhelyi lakosra halálának első évfordulóján. Drága jó édesanyám, nagymamám, nyugodj békében! Lánya, Margit és szerető unokája, Szabolcs. (18509-l)

Szomorú nap nekem minden január 26-a, mert 2021. január 26. volt az a nap, amikor testvérem, id. ALEXA PÉTER eltávozott mellőlünk. Testvérem, nagyon hiányzol, szívünkben mindig élni fogsz! Nyugodjál békében az elhunyt szüleinkkel együtt! Testvéred, Pali és családja. (18503)

ELHALÁLOZÁS

Ó, én édes jó Istenem, oltalmazóm, segedelmem, vándorlásban reménységem, inségemben lágy kenyerelem. Vándorfecske sebes szárnyát, vándorlegény vándorbotját, vándor székely reménységét, Jézus, áldd meg Erdély földjét. Vándorfecske hazatalál, édesanyja fészkeére száll.

Fájdalommal teli szívvel tudatjuk, hogy elhunyt

id. KOLUMBÁN ISTVÁN 1934.11.15. – 2023. 01.09.

Balavásár szülötte, Marosvásárhely és Bukarest tanulója, Nagyvárad tanára és szerelmese volt. Hosszú élete utolsó 31 esztendejét Augsburgban, Németországban, a családja mellett töltötte. Emma unokája ragyogta körül utolsó éveit e földön. Temetése 2023. január 27-én, pénteken 13 órakor lesz az új haunstetteni temetőben, Augsburgban. Búcsúznak Tőle: felesége, Anna, fia, István, fia, Levente-Lehel Veronikával és Emmával.

Zöld csillag kihunyt az égen

A csónak partot ért

Hideg csendben fekete minden

Legyen az álmod szép!

(18532-l)

A gyászoló család mély fájdalommal tudatja, hogy a Bolyai Farkas Líceum öregdiákja, Nagyváradon nyugalmazott egyetemi tanár, a balavásári születésű

id. KOLUMBÁN ISTVÁN

88 éves korában csendesen megpihent. Örök nyugalomra helyezése 2023. január 27-én, pénteken 14 órakor lesz az új haunstetteni temetőben, Augsburgban. Emlékét örökre megörzi testvére, Levente, testvére gyermekei, családjuk, hozzátartozói, barátai, ismerősei. (18532-l)

HAHOTA-kabaré

A HAHOTA színtársulat folyamatosan szíre viszi a nagy sikerű Megette a fene az egészséget! című szilveszterikabaré-előadását Marosvásárhelyen, a Maros Művészegyüttes előadótermében.

Legközelebb január 27-én, 28-án és 29-én, majd február 3-án, 4-én és 5-én este 7 órától lesz látható az előadás.

Fellépnek: Puskás Győző, Gönczy Katalin, Cseke Péter, Halmágyi Éva, Szőlősi P. Szilárd, Kelemen Barna és Jakab Bodoni Ildikó. Rendező: Kovács Levente.

Jegyek elővételben a Maros Művészegyüttes és a Kultúrpalota jegypénztárában, valamint a World Travel Shop utazási irodában kaphatók.

Minden érdeklődőt nagy szeretettel várunk!

MCA Health Care

ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alapból származó összeggel januárra ártámogatott (ingyenes) orvosi analízisek elvégzésére. Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365-882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7–19 óra között.

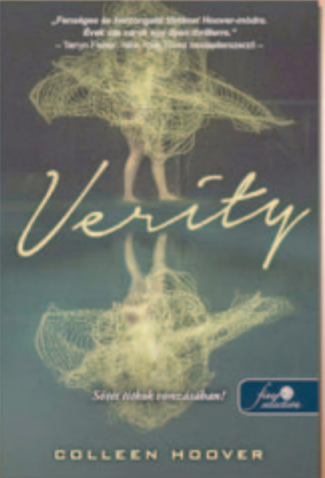
Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Colleen Hoover
Talán mégsem

Jégvarázs
365
MESE

Colleen Hoover
Verity

Marosvásárhely, Győzelem tér 18., Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.

Marosvásárhelyi
Rádió
Románia

96 FM

106,8 FM

1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro